

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XXVII. De Clerico Excommunicato, Deposito, vel interdicto ministrante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

Pœna autem maledicentis Papæ, ex cap. 1. h. t. desumitur, quod sit arbitraria, juxta qualitatem personæ, verborum, loci, &c. ut ne alij in contemptum Ecclesiæ Romanæ in similia verba prorumpant: quâ pœnâ arbitrariâ puniendi etiam sunt illi juxta Canonistas, qui superiori quidem suo, inferiori tamen Summo Pontifice, maledicunt, si tamen in Ecclesiam redundet, maledica talis lingua, cum in causa suæ Ecclesiæ, competens iudex sit Prælati talis.

Si quis autem in Imperatorem, aut alium Principem supremum maledicam linguam exeruerit, hic pro arbitrio Principis talis puniendus est, prout volunt jura Civilia, cum in lege unica c. Si quis Imperatori maledixit. remittendum eum velint ad Principem talem supremum, si per injuriam, & malo animo eum maledixerit.

§. II.

De maledictione in Deum, & blasphemia in Sanctos, eorumque pœnis.

Quid sit blasphemia in Deum, ac Sanctos accuratius examinet Theologi morales, quos consule. Pœnæ autem in tales blasphemantes de jure Canon. statutz, quamvis multæ sint, & graves, uti videre est Levit. 24. v. 16. can. Si quis 10. can. 22. q. 1. & cap. Statuimus 2. h. t. vix tamen eorum videtur hodie esse aliquis usus, quamvis sub Leone X. in Conc. Later. 1514. renovatz illæ sint: quæ verò de jure Civili in tales blasphemantes constitutz pœnæ sunt, arbitratz hodie videntur.

TITVLVS. XXVII.

DE CLERICO EXCOMMUNICATO, DEPOSITO, VEL INTERDICTO MINISTRANTE.

§. I.

Qua sit pœna Clerici depositi ministrantis, vel exercentis actum ordinis, aut officij sibi prohibitus, & qua sit pœna

Clerici excommunicati, suspensi, vel interdicti celebrantis divina officia?

Quæ hoc Tit. dicuntur, rari u: us, & praxis sunt: ut notitia tamen aliqua circa hanc materiam habeatur, sciendum primò, quòd in cap. Si quis Episco-

pus 1. hoc. tit. quod est ex Canonibus Apostolorum desumptum, & in cap. 2. eodem statuatur, ut si quis Clericus justè depositus (verbaliter) actum ordinis, aut officij, à quo depositus est, exerceat, præcedente monitione, excommunicati debeat. Secundò sciendum, quòd Clerici excommunicati, suspensi, vel interdicti, si divina tamen celebrent, perpetuò sint deponendi ab officio, & beneficio, ut constat ex cap. Clerici 3. h. t. modò de cessatione ab hac temeritate moniti

moniti fuerint, & non destiterint in continenti, quidquid Glossa in contrarium putet; qui tamen in loco interdicto divina officia celebrant, si Clerici tantum sint, privandi sunt suis beneficiis; si religiosi sint, in arctius monasterium detradendi, *cap. Postulasti h. t.* ut ne scilicet Ecclesiastica disciplina securitas perturbetur.

§. II.

An qui dubitat se excommunicatum esse, qui per solam famam audivit sententiam excommunicationis contra se latam esse, si postea celebret divina, incidat in pœnas Canonicas, contra excommunicatos celebrantes officia divina decretas?

Responderetur affirmativè, attendendo juris rigorem, quamvis ex misericordia, cum illo dispensari possit à Papa, uti habetur ex *cap. Illud Dominus s. h. t.* ex quo capitulo etiam habetur, pœnam de rigore juris talem incurrere, si coram se divina celebrari faciat, tum quòd tutior via sit eligenda in talibus casibus, tum quòd etiam in posteriore casu videatur contemnere excommunicationem.

§. III.

An excommunicatis possint conferri beneficia Ecclesiastica, & qua pœna imponi debeat illis, qui beneficia his talibus conferunt?

Non possit his talibus conferri beneficia Ecclesiastica, ex dictis jam

patet, & ex *cap. Postulasti 7. h. t.* cum enim beneficia Ecclesiastica præcipue dentur propter officium, officium in tali excommunicatus præstare non potest (cum sit ab officij executione suspensus) sine irregularitatis periculo, consequenter nulla est facta illi beneficiatio, sive publicè, sive occultè sit excommunicatus, sive à jure, sive ab homine, sive per sententiam generalem, sive specialem, sive sit denunciatus, sive non sit, sive noverit ille, qui contra beneficium, hunc talem, cui contra excommunicatum esse, sive non noverit, &c. quia subiectum secundum se est incapax ad beneficium accipiendum: & quamvis ignorantia possit excusare à pœnis, non facit tamen rectam, qui invalidus est, validum (cum in tali causa locum non habeat lex Barb. ff. de officio Prat.) nec retineri potest ab eo beneficium, cui in excommunicatione collatum hoc fuit, si postmodum ab excommunicatione absolutus sit (quod enim ab initio non subsistit, restitutum non convalescit, *juxta regul. 11. in 6.*) nec pensionem spirituales in beneficio obeinere, cum etiam hæc deinceps spirituale officium, cujus est incapax, de pœna verò, quæ conferuntur beneficiis excommunicatis à jure respiciatur, ita statuit *citat. cap. Postulasti*, quòd si tales sint suspensi à collatione beneficiorum, donec super hoc venum conloquantur; si tamen scienter his talibus beneficia contulerint, pœna puniuntur, cum ignorantia, hæc nullitatem non tollat, ut dictum pœnam tamen non incurrit.

§. IV.

*Proponuntur, & resolvuntur alie
quadam quaestiones, circa collatio-
nem beneficiorum excommu-
nicatis factam?*

Cum eo, qui in excommunicatione beneficium accepit, dispensari potest, & quidem ab Episcopo, ut recine illud possit, prout colligitur etiam ex *cit. cap. postulatus*, nisi hic ipse Episcopus tale beneficium contulisset, quia cum ipse peccaverit in conferendo, non est dignus, cui gratia dispensandi concedatur: & quamvis hæc dispensatio non necessarium fieri debeat, sed sit mera gratia, si tamen bonum publicum, aut vitandum grave scandalum, vel aliud incommodum &c. eam exigat, negari non debet. Quod si tamen excommunicatus quidem ille fuerit, cui beneficij collatio facta est, absolutus tamen fuerit ante collationem factam, vel factam sibi ante excommunicationem collationem, excommunicatus postmodum, acceptaverit tantum, collatio in utroque casu valida est, cum in illo casu præcedat quidem collationem excommunicatio, præcedat tamen etiam absolutio ab excommunicatione, & consequenter habilis ad omne officium spirituale hic factus est; in altero vero casu acceptatio beneficij fiat quidem ab eo, qui in excommunicatione positus est, collatio tamen habili fuit facta. Neque tamen sufficit, ad hoc, quod in primo casu dictum est, fuisse talem vi privilegij tantum, aut Bullæ Cruciatæ pro foro conscientie absolutum, cum pro foro externo sive contentioso talis absolutio nihil illi proffit, ergo pro hoc foro habebitur adhuc ad beneficium obtinendum inhabilis, prout dicitur etiam

Compend. Pirking.

declarasse sacra Congreg. Conc. nisi in ipso privilegio v. g. dicatur, quod absolutio, vi illius data, etiam in foro externo proffit.

§. V.

An & quando excommunicatus, suspensus, vel interdictus clericus exercens actum ordinis sibi prohibitus, fiat irregularis, & qua conditiones requirantur ad hanc irregularitatem incurrendam?

Si excommunicatus majore excommunicatione scienter exerceat actum proprium, saltem majoris ordinis solemniter, & ex officio, ipso facto fit irregularis, uti colligitur ex *cap. ult. h. t.* quæ irregularitas etiam à suspensio, & personaliter interdictio, incurritur, si ille solemniter actum ordinis sacri, à quo suspensus est, exerceat, vel si hic solemniter exerceat actum ordinis sacri, à quo interdictus est. Ad hanc autem irregularitatem incurrendam duæ conditiones requiruntur. Prima est, ut exerceat actum proprium ordinis sacri, à cujus exercitio prohibitus est per censuram, quam patitur. Secunda est, ut solemniter talem actum exerceat, id est, cum ea solemnitate, qua secundum jus, aut consuetudinem Ecclesie actus talis ab habentibus ordinem talem exerceri solet: & hinc etiam si Diaconus excommunicatus, suspensus vel interdictus, cante Evangelium, sine stolâ tamen, aut Subdiaconus taliter censuratus canat Epistolam sine dalmatica tamen, vel sine manipulo, non incurrit hanc irregularitatem, cum nec actum proprium ordinis sibi prohibiti, qui quoad substantiam ab alio exerceri non possit, nec solemniter

Iii ij

tes

ter exerceat, cum illo scilicet apparatu, qui proprius est Diaconis vel Subdiaconis &c. & si sacerdos censurâ tali ligatus baptismum privatum alicui conferat, non fit irregularis, cum non exerceat actum proprium ordinis, qui à laicis conferri non possit, & universim non fit irregularis, si præcisè actum jurisdictionis exerceat, fit tamen irregularis, si sacramentaliter absolvat, si sine solemnî apparatu Eucharistiam consecret &c. quia hi sunt actus ita proprii sacerdotalis ordinis, ut nunquam à non sacerdote fieri possint.

§. VI.

An si Clericus censurâ ligatus exerceat actum minorum ordinum, irregularitatem incurrat: Et quando sive in quibus casibus talis Clericus irregularis non fiat, etiamsi actum proprium ordinis exerceat?

AD primam quæstionem *z.* Affirmative, uti colligitur ex rubrica h. t. universaliter loquente, *de Clerico excommunicato etiam ministrante* &c. *Ex cap. 2. h. t. dicente si quis Presbyter vel alius Clericus; si tamen solemniter, & ex proprio officio tanquam ministri deputati à legitima potestate ad hæc talia Ecclesiastica ministeria fuerint, qui cum sint tati, passim laicis hæc talia facientibus, rarus etiam hujus irregularitatis casus est.*

Ad secundam quæst: responderi potest: primò, ignorantiam probabilem censuræ, posse talem ab irregularitate excusare, cum hæc irregularitas in penam

imponatur, & jura dicant, eam inchoari si damnabiliter se ingesserit divina *senten. Et judic in 6. probari etiam potest ex c. Apostolica 9. h. t. Secundo dolendum censurari aliquos ab incurrenda irregularitate, si censurati actus exerceant proprios ordinum suorum, ad eorum grave scandalum, aut gravem infamam, quæ tali timenda esset, si censuratum manifestaret, aut actum talem committeret. Tertio excusabitur per appellacionem interpositam à sententia hanc censuræ, si legitima illa sit, vel si sententia censuræ contra eum lata nulla sit.*

§. VII.

An etiam excommunicatus regulari communicacione minore fiat irregularis celebrando Missam, vel alios actus exerceendo, Et an eligere possit, vel eligi ad beneficia Ecclesiastica?

EX cap. finali h. t. habetur quod irregularis non fit, qui non excommunicacione ligatus celebrando Missam, aut alios proprios actus ordinum exercet, tum quia hæc irregularitas nullibi in jure expressa est, tum quia taliter excommunicatus non debet prohiberi exercere actus ordinis, sed licet suscipere Sacramenta v. g. Secundo eodem cap. habetur, quod ligatus non excommunicacione, non prohibetur eligere ad beneficia, sed licet non possit ad beneficia eligi, quidem concessum est illi, qui eligens est actus jurisdictionis, & non participatio tantum passiva Sacramentorum.

quâ solâ privat excommunicatio minor: eligi verò ad beneficia Ecclesiastica non potest, cum sit à participatione Sacramentorum impeditus, quarum tamen perceptio ratione beneficii sæpius ipsi necessaria est: probabilius tamen est, quòd talis electio non sit ipso jure nulla, sed irritanda per judicem, Ecclesiasticum, etiamsi scienter facta sit, uti habetur *ex cap. cit. finali.* Quòd si tamen ignorantia eligentium, & electi intervenisset, probabilius est, quòd irritanda ea non esset, cum *cap. sepius relatum* irritandam tantum velit scienter factam; & taliter impeditum non reddat absolutè inhabilem; prout probabilius conceditur, quòd ad beneficia simplicia Ecclesiastica, eligi possit, cum ratio in Capitulo allata pro eo, quòd ad beneficia Ecclesiastica eligi non possit, non urgeat pro beneficiis simplicibus Ecclesiasticis.

§. VIII.

An & quomodo peccet ligatus excommunicacione minore, conferendo, vel administrando Sacramenta?

Peccare quidem (saltem venialiter) taleo administrando Sacramenta, valida tamen hæc esse, in *cap. hoc ult.* dicitur §. *peccat autem*; quamvis enim administratio activa Sacramentorum prohibita graviter tali minore excommunicacione ligato non sit, sed sola passiva Sacramentorum perceptio, negari tamen non potest, quòd excommunicacio talis indecentiam aliquam afferat in ordine etiam ad administranda activè Sacramenta, hinc venialis saltem culpa committitur, nisi administrando activè, passivè etiam ipse excommunicatus Sacramenta percipiat, prout fit ab eo, qui Missam legit.

T I T V L V S XXVIII.

DE CLERICO NON ORDINATO MINISTRANTE.

Clericus, qui ministrat in ordine, quem non habet, excommunicandus est, & fit irregularis, ut ne possit ad altiores ordines sine dispensatione promoveri, ac ad certum tempus biennij, vel triennij, pro arbitrio Episcopi, ab ordinis etiam, quem proximè suscepit, executione, suspenditur, *cap. si quis* & *cap. ex literis 2. h. 2.* si verò laicus actus talis ordinarum (majorum scilicet, demi-

noribus enim excusat consuetudo) quos non habet, exerceat, ex probabili sententia, nullam incurrit irregularitatem, cum nulla in jure pro laico taliter ministrante statuta sit. Plura autem requiruntur, ut clericus etiam in ordine non suscepto ministrans, irregularitatem incurrat, Primum scilicet, ut actum proprium ordinis alicujus exerceat, qui ab alio, qui ordinem talem non habet, exerceri (licet)